

El pou del vernís

Butlletí
d'informació

Editorial

Reprenem l'activitat després del parèntesi de l'estiu amb un dels plats forts de cada setembre: *La XIII Caminada Popular a Sant Pere Màrtir*. La caminada va néixer amb una voluntat reivindicativa, la de reivindicar la dignificació d'un espai abandonat. Avui, 13 anys més tard la reivindicació continua essent necessària, perquè tot i algunes millores parcials, el cim continua tenint un aspecte lamentable i l'antena de la telefònica continua omnipresent.

Durant aquest trimestre tenim programades, a més, tres conferències, una d'elles sobre *Els templets i el Quadre Màgic*, el vuit d'octubre i al desembre parlarem del nostre principal polígon industrial "El Gall" i d'una de les fàbriques més importants que s'hi van instal·lar, la Corberó. I també estem preparant una sortida a Tarragona al novembre.

L'any vinent tenim com a acte central, el nostre homenatge particular, que voldríem compartir amb d'altres entitats que s'hi vulguin sumar, a la Coral "La Coloma" que celebrarà el seu 150 aniversari i ho farem amb un concert de "gospel". Continuarem amb les conferències i estem preparant una nova miscel·lània de la gent gran. Tenim molts projectes, i per això és molt important la vostra col·laboració perquè aquests tirin endavant. O sigui que ja ho sabeu si teniu projectes nous o voleu col·laborar amb els que tenim en marxa poseu-vos en contacte amb nosaltres.

Trobareu més informació i fotografies de les nostres activitats a la nostra pàgina web: <http://grupestudis.esplugues.cat>

El Babau d'Esplugues

El Ball del Babau d'Esplugues és més viu que mai. Tot i això, no sempre ha estat així. Aquesta dansa tradicional de la nostra vila, de la que enguany hem celebrat el 20è aniversari de la seva recuperació, va restar oblidada durant molts anys.

Del Babau en tenim molt poques referències històriques. Les tres principals (alguna de caire més indirecta que l'altra) les trobem a mans dels dos principals cronistes d'Esplugues, Rafael d'Amat i Cortada, Baró de Maldà i Mossèn Esteve Carbonell, i també en el *Costumari Català* d'en Joan Amades.

En el seu *Calaix de Sastre*, de finals de s. XVIII, el Baró de Maldà ens explica que cap al 22 de juliol, festivitat de Santa Magdalena, marxava de la seva residència barcelonina i es dirigia cap a Esplugues per tal de gaudir de la Festa Major dedicada a la Patrona de la població.

Ell mateix ens explica que després de l'Ofici a l'església, hi havia danses a la plaça. Els músics tocaven violins, violes i oboès.

Lligat al tema del tipus de dansa que es ballava i als instruments que es feien servir, Mossèn Esteve Carbonell, a la seva *Monografia Històrica*, ens dona més detalls: a les festes de Santa Magdalena, ja entrat el segle XX, es feien servir sac de gemecs, flabiol, violí, cornetí i fiscorn i les danses que es podien veure eren: contrapàs, contradansa, minuets i rigodons.

La clau de l'existència del Babau, la dona Joan Amades el qual ens detalla que per Santa Magdalena, es ballava a Esplugues una dansa anomenada Ball del Babau i que era una varietat de la contradansa.

Cal suposar doncs, que el Babau era una de les danses a les que es referien el Baró de Maldà i Mossèn Esteve Carbonell.

La contradansa té el seu origen a Anglaterra, en el s. XVI (*country dance*). Un segle més tard va arribar a França i més tard a Catalunya. Curiosament a França, a Ribesaltes, trobem la Festa del Babau, un monstre llegendari de les rodalies. Cap relació amb el nostre Babau?

A Arenys de Munt, a la seva Dansa, s'hi ha trobat algunes semblances musicals entre el Babau i la Dansa d'Arenys de Munt, concretament en la part del passeig d'aquesta dansa.

Gràcies a Joan Amades i a la feina de recerca feta per Josep Martin Beca, del grup Esborrany, el Ball del Babau és presentat en públic a la ciutadania espluguina, amb una coreografia d'en Carles Mas, el mes de juliol de 1989.

Es balla durant la mostra de balls propis d'Esplugues, i va a càrrec de l'Esbart Vila d'Esplugues, el qual a banda de ballar-lo aquest dia, també ho fa (o ho ha fet) en ocasions com el Festival de Dansa d'Esplugues, la Llegenda de Sant Jordi, etc.

Us presentem una notícia que hem extret del Butlletí del Parc de Collserola del passat estiu, i que es refereix a la vall de Sant Just. Atès que es tracta d'una població veïna a la nostra, la jutgem molt interessant de posar-la en coneixement dels nostres lectors perquè, al capdavall, aquesta actuació millorarà també el nostre entorn.

Restauració paisatgística a la vall de Sant Just

S'ha presentat el Projecte de restauració dels entorns de can Baró i can Biosca, a la vall de Sant Just Desvern, a l'Ajuntament de Sant Just Desvern. El Projecte ha estat redactat pels Serveis Tècnics del Consorci del Parc de Collserola.

Aquest Projecte, que abasta bona part de la vall de Sant Just, comprèn, entre altres actuacions, arranjar els camins de la zona, refer la llera de la riera en alguns trams, restaurar la font de can Merlès, arranjar el camí dels Ametllers, futur nou itinerari de passejada, amb una passera penjant sobre el torrent, crear una devesa en una esplanada i restaurar els entorns de la boca de la galeria.

La redacció del Projecte ha estat finançada per ATLL gràcies al conveni signat el 12 de gener de 2007 entre aquesta entitat i el Consorci.

La propera execució del Projecte és fruit del conveni de col·laboració signat el juliol de 2008 entre l'empresa Aigües Ter-Llobregat (ATLL), l'Ajuntament de Sant Just Desvern i el Consorci, arran de les obres de la canonada de connexió Ter-Llobregat que es fan en aquest municipi. El cost total del Projecte serà d'un milió dos-cents mil euros. ATLL, a més a més, durà a terme la restauració paisatgística vinculada a l'obra de la galeria.

Homenatge del Grup d'Estudis a la coral La Coloma d'Esplugues

Un país, un poble, és, sobretot, un sentiment de pertinença a un ens propi, allò que som i ens ha forjat en els avatars de la història. El Grup d'Estudis d'Esplugues, no sols hi creu en aquesta afirmació, sinó que hi aporta tots el seu esforç en fer reeixir aquest testimoni d'identitat i fidelitat a un poble.

Davant d'una celebració dels 150 anys d'història de la Societat Coral Centenària La Coloma que s'esdevé l'any proper, no podiem restar impassibles com si això no significués per a nosaltres un motiu d'orgull i d'agraïment a un col·lectiu de cantaires que han estat fidels a la seva tasca, generació rere generació, durant 150 anys i ha

honorat el nom d'Esplugues des del segle XIX.

Així doncs, el Grup d'Estudis us convoca el divendres 7 de maig de 2010 al Casal de Cultura R. Brillas, a les 21 h., per fer realitat el nostre sentit homenatge a aquesta Coral La Coloma.

A més d'expressar ben clar el que significa l'homenatge pel Grup d'Estudis, intervindran personalitats vinculades a la coral, per manifestar palesament tots plegats que la nostra consciència de país passa per reconeixement a la tasca coral de l'entitat en aquest 150 anys que ens contemplen.

Després intervindrà el conjunt: Erwyn Seerutton & The Gospelers + The

Vocal 4tet, els quals presentaran una barreja de gospel, jazz, clàssic i modern, deixant ben clar que, tot i ser d'una inspiració cultural molt diferent a la tradicional de la Coral La Coloma serà, sense dubte, un enriquiment de la cultura comú i l'expressió que, amb cants i música prou diferents, a l'igual que la música de qualsevol part del món, serà una manifestació del cor i, per tant, universal, perquè prové del cor dels homes i les dones, de la mateixa manera com brolla la música de l'esperit d'aquesta coral que homenatgem amb tota justícia.

*J.M. Puiggròs
Equip d'organització del Grup
d'Estudis d'Esplugues*

XICOIRA (*Cichorium intybus* L.)

La xicoira és una planta que pot assolir fins un metre d'altura amb força ramificació, si bé les seves branques gairebé no tenen fulles. Aquestes es troben al peu de la planta i són molt dentades. Mostren unes flors blaves de gran bellesa, semblades a estels, que s'obren a l'estiu cap a les sis hores del matí i es tanquen al migdia.

Se sol trobar a les vores dels camins, en llocs incults de la terra baixa i,

tanmateix, a les muntanyes de tot el país.

Es fan servir les fulles i les flors per preparar infusions, si bé es pot afegir també l'arrel. La beguda és tònica, aperitiva i estomacal.

Es coneixen varietats hortícoles com l'escarola i les endívies. Es pot torrar l'escorça de l'arrel per fer-la servir com succedània del cafè.

Iscla Pladellorens

FITXA TÈCNICA

Gènere: CICHORIUM

Espècie: C. INTYBUS

Família: ASTERACEAE

Nom català: XICOIRA

El pou del
Butlletí
d'informació **vernís**

Dimarts alternatius de 19 a 21 h

Fax:
93 473 29 87

Telèfon:
93 473 44 12

e-mail:
gestudisesplugues@gmail.com

Nova pàgina web:
<http://grupestudis.esplugues.cat>

Seu:
Casal de Cultura Robert Brillas
Àngel Guimerà, 38 - 08950 Esplugues de Llobregat